

QSP Trøndelag

Nr. 1-99

Trondheimsgruppen 60 år !

2. Årgang

Innhold:

Nytt fra styret	3
Årsberetning fra	
Fosengruppen	6
Nordkappantenna.....	7
JW7FW calling	8
Trondheimsgruppen	
feirer 60 år i år	11
Morsen er død.....	11
LA7Q DX-Cluster	
og Mailboks.....	12
Generalforsamling....	13
Nytt DXCC.....	14
Liste over land uten	
QSL-byrå.....	15
Russiske prefiks....	15
LA8Y, hedret for	
krigsinnsats.....	16
Den første beamant...	16
QST fra LA2T.....	17
Medlem i NRRL...	17
Int. Lighthouse	
Weekend.....	18
Glade pokalvinnere..	18
73/33?.....	19
Lokal repeater i	
Trondheim.....	20
Fahrenheit.....	20
LA1K - Morse via	
meteorer.....	21
PR-uttrykk i USA....	22

Gutta på ARK sjekker alt før Leonidene setter inn. (Se også side 21).
Foto LA9GY, Morten.

Utgitt av Trondheimsgruppen av NRRL

Styret for Trondheimsgruppen i 1999

- Leder:** **Torstein Fredriksen, LB1BC,** Privat: **72 58 64 99**
Postboks 171, Nyveilia 40, E-mail: bconsuas@online.no
7077 Trondheim.
- Nestleder:** **Tor Pettersen, LA3WAA,** Privat: **73 97 70 21**
Haukveien 13, Mobil: 920 88 231
7562 Hundhamaren. E-mail: torpet@online.no
- Sekretær:** **Arne Petter Brede, LA6JJA,** Privat: **73 94 28 15**
Loholt Allé 42, Mobil: 909 20 915
7049 Trondheim. E-mail: arne.brede@energy.sintef.no
- Kasserer:** **Sverre Båtnes, LA9TK,** Privat: **73 93 66 92**
Trymsvei 4,
7033 Trondheim.
- Stasjonssjef:** **Wilhelm Dahl, LA4IC,** Privat: **73 51 19 98**
Landstadsvei 16C, Mobil: 947 89 258
7015 Trondheim.
- Materialforvalter:** **Ankjell Skagseth, LA7LC,** Privat: **73 91 97 58**
Solvollveien 12, Mobil: 913 43 486
7045 Trondheim.
- Styremedlem:** **John Nordtømme, LA9AJA,** Privat: **72 85 66 15**
7093 Hovin. Mobil: 948 37 389
E-mail: la9aja@online.no
- Styremedlem:** **Morten Grongstad, LA7ZH,** Privat: **73 93 69 73**
Elgveien 27A, E-mail: morten.grongstad
7021 Trondheim. @trondheim.mail.telia.com
- Varamedlem:** **Odd W. Ellevseth, LA6CIA,** Privat: **72 55 44 62**
Gabriel Scottsvei 35, E-mail: oddwe@online.no
7023 Trondheim.

PS: Bernt Skjeggstad trakk seg fra styret den 2.2.99, og LA7ZH rykket så opp.

Info fra styret siden sist...

Nå er tiden inne for et nytt QSP-Trøndelag, med en oppsummering av hva som har skjedd i gruppen i perioden fra 25. august og fram til Årsmøtet 26. januar. Å beskrive et halvt års aktivitet på noen få sider er vanskelig nok, slik at det nødvendigvis må bli mer i stikkordsform.

Tema på medlemmøtene

- 25.08** Inntrykk fra NRRL's GF 1998 i Asker, ved LA1UI.
- 08.09** Videofilm fra Rutenturen 21-22. juni, ved LA5HIA.
- 22.09** Eksperimentering med antenner, ved LA8CD.
- 13.10** FAX og SSTV i praksis, ved LA9OX.
- 27.10** GPS-navigering, hvor bl.a gruppens beliggenhet ble beregnet, ved LA9IY.
- 10.11** Hva radioamatører kan finne av interesse på Internet, ved LA4YW.
- 24.11** Trondheim DX-Club og DX generelt, ved LA7JO.
- 08.12** Julemøte med rømmegrøt og speke-mat, v/LA4IC, -7ZH, -9TK og Bernt som "grøtkomite". 36 medlemmer møtte opp, - ny rekord for året.
- 12.01** Åpent diskusjons- og planleggings-møte.
- 26.01** Trondheimsgruppens Årsmøte/Generalforsamling.

Blader

LA8CD og LA3MJA har jobbet en tid for å få orden på alt av blader i gruppen, og de er nå ferdig med å rydde opp i alt dette. Nå gjenstår det bare at alle som låner blader på gruppen, er nøye med å skrive seg inn i "låneboken" hver gang de låner et blad med hjem. Dette er en absolutt forutsetning for at gruppen skal kunne vurdere å abonnere

på flere blader i gruppens regi.

Satellitt

Når det gjelder satellitt-utstyret, som det har vært jobbet en tid med nå, så går vel den epoken mot slutten. Ny mast er som kjent satt opp, LA1HG donerte oss en elevasjons-motor som LA4IC bygget sammen med en gammel restaurert rotor, - LA5HIA skaffet oss en boks til elektronikken, og LA7LC er i full gang med å bygge en 16 tørs Helicalantenne for 70 cm, etter oppskrift tilsendt av LA7SP i Tromsø.

Oppvarming på LA2T

Vi har nevnt dette med tidsbrytere tidligere, men systemet er nå satt opp slik at det alltid er varme på i radioshacken på LA2T, for at ikke radioutstyret skal ta skade på de kaldeste vinterdagene. Resten av lokalet varmes KUN opp hver tirsdag og onsdag, (onsdag er kursdag). Derfor må vi nå være nøye med å lukke døra inn til shacken hver gang vi forlater gruppen, slik at det kan holde seg varmt i det ene rommet. Denne ordningen sparer oss for mye penger, da de siste avlesningene på strømmåleren har vist en halvering i forbruket, i forhold til tidligere.

Økonomi

Økonomien er for tiden meget god, noe

som i første omgang skyldes de to lotteriene som har vært avholdt i fjor, samt junkauksjonen på vårparten. Flere av medlemmene har vært flinke til å donere ting til gruppen, som vi så har kunnet tjene noen kroner på, og vi fikk inn flere kontingent-innbetalinger i 1998, enn året før, til tross for at kontingenten gikk opp med 50 kroner. I høst donerte LA3WAA en 486-PC, og LA9OX et omfattende multimeter til gruppen, som så ble loddet ut. Det kom inn godt over 2.000 kroner bare der, og vinnerne, som ble trukket ut på julemøtet, ble LA7RJ på PC'en og LA7JBA på multimeteret. En hjertelig takk til alle som støttet opp med å kjøpe lodder.

Men det er også kommet til uforutsette store utgifter som vil påløpe hvert år frametter. Forsvaret har endret sin praksis når det gjelder ulike installasjoner på sine lokaliteter, noe som betyr at vi må betale strømforbruket vårt på Ruten og Bringene, hvor vi har diverse noder og repeaterer. Først ble prisen satt til 4.637 kroner pr år, noe Repeaterkomiteen syntes var urimelig. Så etter et forhandlingsmøte med Forsvaret, ble

prisen satt ned med 1.000 kroner, - til ca. 3.600 pr. år.

Kurs

Det så lenge ut som vi ikke skulle få til noe kurs i gruppens regi 1998/99. Men i siste liten, bare en uke forsinket, fikk vi fatt i en kar som var villig til å påta seg oppgaven som teorilærer. Dermed ble det ringt inn en annonse til Adresseavisa i hui og hast, og 5 elever meldte seg på kurset 16.09.1998. Dessverre har en av disse senere falt av p.g.a sykdom. Følgende lærere er dermed i full gang med kurset: LA2VKA - teori, LA7JBA - morse, LA8CD - antenner og LA9MB - forskrifter.

Minneplakett

En annen viktig begivenhet i høst, var avdukingen av minne-plaketten i Bymarka. Hendelsen fant sted lørdag den 26. september 1998, hvor LA8Y holdt en engasjerende minnetale fra denne tiden som han selv har vært med på, før han foretok selve avdukingen. Det var møtt fram i alt 13 personer.

En journalist/fotograf fra Adresseavisa var tilstede, med påfølgende oppslag i Adresseavisa den 28. september, (se klipp s.16), og LA9MB skrev en omtale av begivenheten i Amatørradio nr.11/98. Kart over området med markering av stedet er satt opp i Tømmerdalen, og det er også satt opp en bildekolleksjon fra avdukingen, med kart etc i gruppelokalet på LA2T.

LA2T's hjemmeside

Hjemmesiden er blitt fortløpende oppdatert

Kunngjøringer
Bestilling av annonser 72 50 10 50

KURS FOR RADIOAMATØRER
Bli radioamatør og knytt kontakter over hele verden. Kurset går hver onsdag f.o.m. 23/9-98 til eksamen i april -99. Påmelding/orientering den 16/9 kl. 18.00 i våre klubblokaler ved gamle Lialøkken Skole (mellom Ila Pukkverk og Leira Gartneri i Bratsbergveien). Møt opp og finn ut om dette er noe for deg!

Trondheimsgruppen av NRRL
Postboks 929 - 7001 Trondheim

etterhvert som nye ting kommer til. Når det gjelder temaer på gruppemøtene framover, så er ikke de helt fastlagt i skrivende stund, men komplett oversikt vil komme. Adressen er: <http://colargol.tihlde.hist.no/~torfinnh/la2t/> Der vil du også finne alle nummer av QSP-Trøndelag, med bildene i farger. Men vi savner fortsatt en del adresser til medlemmer, som kunne vært oppført på hjemmesiden vår. Dersom du ønsker å stå oppført med din e-mail eller hjemmeside-adresse på LA2T's hjemmeside, så er det bare å gi beskjed til Torfinn på adresse: torfinnh@colargol.tihlde.hist.no

LA2T 60 år

Som de fleste kanskje allerede har fått med seg, fyller Trondheimsgruppen 60 år i år. Vi hadde håpet på å få arrangere NRRL's Generalforsamling her i Trondheim i den forbindelse, noe vi dessverre ikke fikk. Men en jubileumsfest vil det bli utpå høstparten, og som koordinator for jubileet, har LA9MB påtatt seg oppgaven. Så dersom noen har noen ideer eller ønsker i forbindelse med vårt 60-års jubileum, må de ta kontakt med Egil.

Loggprogram

Når det gjelder "QSL og diplom komiteen", så er de kommet igang med å sortere QSL til LA2T. Meningen er å legge disse inn på data, og i den anledningen bestilte vi et loggprogram til formålet, DX-Base. Programmet, som koster nærmere 1.000 kroner, ble i sin helhet sponset av LA8CD, og er nå installert på LA2T.

Arbeid ute og inne

Det er også gjort en del praktiske ting på og rundt gruppe-lokalet siste halvår. LA4IC fikk ordnet med et billass grus til tunet utenfor gruppen. Dermed fikk vi planert ut litt, slik at det ikke samlet seg så mye vann utenfor inngangen. Men i vinter har traktoren skrapet det meste bort igjen, og

den fine grusen ligger i en stor haug med snø, i kanten av tunet. Men det er kanskje mulig å tilbakeføre en del av dette igjen når vi evt. skal ta fatt på en vårrydding rundt lokalene? Rydde skulle vi gjort før vinteren satte inn også, men vi var for seint ute, slik at det ble for mørkt å holde på utendørs.

Ellers er alt utstyr på LA2T nå gravert med signaturen til gruppen, slik at vi vet hva som hører til på LA2T. Det nye PA-trinnet har nok vært i bruk, men ifølge LA2T's logg, er det nok rom for langt større aktivitet. Med tanke på DXCC-diplomet, så er det mange nye DXCC som også burde vært kjørt fra LA2T.

Diverse

Av andre opplysninger kan nevnes at vi f.o.m. 1.mars 1999 får nytt postnummer, - 7409 Trondheim. Ellers så er RPO-komiteen nå offisielt oppløst p.g.a manglende interesse, og det er litt synd egentlig. Kanskje det finnes noen som har lyst til å blåse liv i RPO-aktiviteten igjen? Vi har også innført en ny praksis med møtebok på LA2T, i likhet med den vi hadde på Leirbrua. Alle som er innom gruppe-lokalet en eller annen gang i løpet av uken, oppfordres til å skrive navnet/callet sitt i denne boka som nå er lagt fram igjen. Grunnen er mer for å ha en viss oversikt over hvor mange som benytter seg av gruppe-lokalet i en eller annen sammenheng.

En hjertelig takk

Til slutt vil jeg bare få takke LA8GE for bistand med kopiering av QSP, og jeg vil også få gi en honnør til de som hver søndag stiller opp for å kjøre QST-Trøndelag over repeater R3. Disse er: LA1UI, -3EI, -3WAA, -5HIA, -7JBA, -8GE og -9MB.

*For styret, nå ex-leder
LA4YW - Liv*

ÅRSBERETNING 1998 FOR FOSENGRUPPEN AV NRRL

Styret har bestått av:

Leder	LA7FW Tor Hoff
Nestleder	LA8QGA Ola Lindseth
Sekretær	LA4PHA Magnus Pedersen
Kasserer	LA1MQ Frank Moksnes
Styremedlem	LA9NX Nils Solbakk
Varamedlem	LA2WJA Roald Gjelseth

Dessuten følgende verv:

Revisor:	LA8QGA Ola Lindseth
QSL-mgr:	LA4PHA Magnus Pedersen
Relevansvarlige:	LA7FW: (LA6UR, LA8FR, LA8UR, LD7FO, LD7FS)
	LA9IX: (LA6UR, LD7FO)
	LA4PHA: (LA8FR, LA8UR, LD7FS)

Medlemmer: Gruppen har hatt 24 medlemmer i 1998. **Styremøter.** Det er avholdt 5 styremøter i perioden.

Styremøte 1: Forberedelse av årsmøtet.

Styremøte 2: QSP-Tr.lag, adgang Vardheia, demo. Talking therm.

Styremøte 3: Sam.arb. ØVS, INET. hjemmeside.

Styremøte 4: Sam.arb. ØVS, INET. hjemmeside, R2 vedl.hold.

Styremøte 5: Sam.arb. ØVS, INET. hjemmeside, OK. Nordk.ant. OK.

Gruppemøter: Ni gruppemøter er gjennomført. Deltagerantallet har ligget på fra tre til ni personer. Av spesielle emner som er tatt opp, kan nevnes:

Årsmøtet

Plan om "Talking Thermometer" til R1
Innlegg til QSP-Trøndelag

Video om internett

Demo INET/Hjemmesider

Plan for ant. R2 (Nordkappant. + filter)

Plan for samarb. med ØVS.

ØST-FOSEN: Hver søndag kl.2030 har vi sendt lokal QST-sending for Fosen over R1, totalt 52 sendinger. innsjekk mellom 3 og 11 stk. QST-sendingene fra LA2T er også QSP (retransmittert) fra R3.

Relestatus:

LA8FR: R1 (RV50) Probl. med filter-temperatur. Sabotasje. Er nå overvåket! Filter justert. Vinduslem montert. Skiftet rør i Tx.
LA6UR: R2 (RV52) Tranceiver tatt ned for vedlikehold. Nordkappant. og filter montert. (Kjører nå på 1 antenne). Varmekabel i TRX.

LA8UR: RU7 (RU382) har gått helt uten problemer og tilsyn.

LD7FO-2: Fjernstyrt RESETTING er utført noen ganger. Testet flere antenner for å bedre deknningen. Ingen avgjørelse tatt.

LD7FS-2: Deviasjon er justert. Har registrert TNC-probl. ved lav temp. Fjernstyrt resetting funker ikke! (Har heller ikke vært behov!)

JOTA: Fosengruppen av NRRL har ikke fått noen henvendelse fra lokale speidgrupper, vedr. årets JOTA.

FYR (Lighthouse) AKTIVITET: Et forsøk på å aktivisere Buholmråsa fyr i forbindelse med International Lighthouse Weekend 22-23 aug., måtte kanselleres pga manglende interesse. 151 fyr fra hele verden deltok! I 1999 foregår arrangementet 21-22 aug. **DETTE ER IKKE EN TEST!**

Tor Hoff/LA7FW, Leder

PS: Fosengruppens nye hjemmeside er:
<http://ovs-server.mnd-net.no/la2u/>

Bilde av Nordkappantenna

Den som venter på noe godt, venter ikke forgjeves. Det passer på historien om antenne til Fosengruppens repeater på R2, som ble forhåndsomtalt i QSP TRØNDELAG nr.2/98.

Nordkappantenna dukket omsider opp, og montasjen foregikk ganske så uproblematisk. Mannskapet besto av: LA9NX Nils, LA9IX Arne, LA3LJA Jørn og LA7FW Tor.

Første QSO gikk til LA2RAA i Namsos, og den var meget oppløftende. Deretter fulgte LA9OW ifra Dønna utenfor Sandnessjøen. Han trodd ikke sine egne ører, da han kom igjennom med 10 W. Rundt 200 km! I motsatt retning kom LA1AL inn fra ferie-QTH ved Kristiansund N. Kjempesignaler. Rundt 180 km. Flere stasjoner i Trondheim kom inn etter hvert. Det begynte å bli seint, så vi måtte bare pakke sammen.

Mobildekningen mot Åfjord var betydelig bedre enn før, og likeså 100% dekning østover til RV 17 (RiksVei!!).

Vi registrerte fort at det var temperaturdrift på cavitetsfiltrene. Så det ble en solotur alene, for en "kompromisstrimming". Det beste å få ut av det, var å la mottakeren være litt tungført de første minuttene. Bakdelen

er at svake signaler KAN åpne R2, men så kommer de ikke gjennom, så lenge repeateren er kald.

Mange lurer på hvordan denne antenne ser ut. Håper bildet er selvforklarende. Antennegain er ca. 4 - 5 dB, og tilført effekt er 7 - 8 watt. ERP blir ca. 15 watt.

Takk til alle som har hjulpet til med montering og utprøving.

73 de LA7FW / Tor

JW7FW CALLING

Mange i Midt-Norge stiftet bekjentskap med dette kallesignalet i høst. Det er ikke lenger noen prestasjon i seg selv å operere radio fra Svalbard. Braathens nye Boeing 737-700 brukte bare 1 1/2 time fra Tromsø til Longyearbyen.

Det som begrenser besøksaktiviteten, er nok den økonomiske siden av saken. Full pris Tr.heim - Longyear, tur/retur, kommer på ca. 7000 Nkr. Skal en ha hotell, ligger den prisen i øverste klasse. Kommer tilbake til den saken med nyttige tips, lenger ned. Bakgrunnen for at jeg hadde 2 turer, hver på en uke, på Svalbard, helt uten kostnader, er ganske utrolig.

Jeg har drevet med en annen hobby kontinuerlig siden 1962, nemlig pistol-skyting. Ambisjonsnivået har gått nedover, men føler at jeg har en del å bidra med, med tanke på rekruttering. Har opparbeidet nødvendig trenerkompetanse, samt er fortsatt godkjent dommer/skyteleder.

En god del nybegynnerkurs er derfor gjennomført, og det ryktet har nok spredt seg. Sommeren 98 kom en forespørsel fra Tromsø. Det kurset gikk her på Ørlandet.

I september kom ny telefon fra Tromsø, denne

gang på vegne av Svalbard Turn! Ble koblet sammen med kontaktmann der oppe, og spørsmålet var kort og godt om jeg kunne kjøre et kurs for dem, på kort varsel. Uka etter var jeg på Longyear.

Jeg ble tatt imot på flyplassen, fikk en rask sightseeing på de veistumpene (42 km) som fantes. Turen ble lagt innom Telenor, hvor jeg fikk hilse på JW8KT Inger Marie (XYL/JW5NM Mathias). Fikk utlånt nøkkel til JW5E, gruppestasjonen!

Flott leilighet, sentralt, sto klar. Etter en rask utpakking ble "Naustet" inntatt.

Parabolens diameter er 30m, snart kommer en til på 50m

Spasertur på 12 min. Et nydelig syn møtte meg: 5 el. HF-beam på toppen av ei 30m mast! Lokalet var et tidligere naust. Nå ombygd og isolert.

Oppholdsrommet hadde sofagruppe og en stabel madrasser. Kokemuligheter m/ tilbehør! I følge Mathias brukte de å leie ut Naustet til hams som ville bo der. Prisen var

det ingen ting å si på. Den var den samme, uansett antall...

En kunne også få 50% rabatt, hvis kjøringen foregikk med gruppens callsign! Men det var ingen som hadde benyttet seg av det, HI! Stasjonen besto av TRX TS 440S, PA FL2100Z, tuner MFJ 989C, samt flere antenner. Kom til dekket bord!!

Fjellene ligger på andre siden av Adventfjorden, naustet rett bak garasjen og masta til venstre

Fine forhold på 15 og 20m, og STOR interesse for JW. Mange fikk 1.gangs QSO. Skikkelig julegave, mente en. Andre måtte bort på globusen. Helt fascinert, over at de hadde QSO "with the TOP OF THE WORLD".

Kjørte kurs hver kveld og hele helga, så antall timer i shacken ble noe begrenset. Men moro var det. Det kan jeg skrive under på.

Dagene gikk så alt for fort. Men rett før avgang fikk jeg spørsmål om jeg kunne ta nok ett kurs om noen uker. Svaret var ikke vanskelig! Vel en måned senere var jeg på plass igjen. Nå var det blitt mørketid.

Ombord i flyet, i 41 000 ft over Bjørnøya, hadde himmelen en uforglemmelig, ubeskrivelig farveprakt. Til og med jordkrummingen kunne anes. Nå gikk dagene "rutinemessig". Fikk tid til å absorbere alle inntrykk. Øygruppen er utrolig stor: 62 000 km² land. Sagt på en annen måte: Like stort som Belgia og Nederland til sammen.

I Longyear bor ca. 1400 innbyggere. Mest kjent for gruvedriften, men den blir sannsynligvis avvirket der til sommeren. Det finnes masse kull, men den ligger i verneverdige områder. Universitetsmiljøet aktiviserer en mengde forskere og studenter. Ellers virket det som om alle funksjoner som hører til en liten småby, også var her. Kanskje godt og vel: I varehuset var f.eks. Nordpolet.

Men her var prisene behagelige! Eller hva med en biff m/tilbehør i Barens Pub til 84 NOK? P.g.a permafrosten står alle hus på påler. Av samme årsak går alle rør over bakken. Det være seg fjernvarme, vann og kloakk. Det var heller ikke problemfritt.

Elektrisitet ble skaffet fra Norges eneste kullfyrte el-verk. Anlegget var fra 1982, og var delvis datastyrt. En større oppdatering

78°N		15°E	
	LOC. JGT/TFP		IOTA EU-606 ZONE 43
	LONGYEAR		SVALBARD
	TRK OSL ☐		PSE OSL ☐
JW7FW			
OSL TO LAFVW TOR HOFF VIK 7130 BREKSTAD NORWAY			
YEAR	MONTH	DAY	TIME
TO HELL/PL DYNSE/WFJ/MSO/E EL. BEAM ☐ /SPOLE ☐			
REMARKS			OPR

er planlagt i sommer, p.g.a år 2000.

Har mange behagelige minner fra disse turene. 43 innbyggere har lært det grunnleggende om sikkerhet og pistolskyting, og alle besto eksamen. Jeg kommer gjerne igjen!

JW7FW - Tor Hoff

Fjernvarmerør. Opp til venstre: Gruve 2 (nedlagt)

Hvem har jubileum i århundrets siste år? TRONDHEIMSGRUPPEN AV NRRL RUNDER 60 ÅR!

I september 1939 ble gruppen startet etter initiativ av en del radio-interesserte folk med LA9Q i spissen. Det var allerede en gruppe i byen, nemlig Akademisk Radioklubb, men denne var bare for gutta på NTH og miljøet rundt skolen.

Arbeidernes Kortbølgegruppe var en annen konstellasjon utgått fra Arbeiderpartiet, og følgelig med en bestemt politisk bakgrunn, som ikke var forenlig med de regler som fantes innenfor Ligaen - nemlig en upolitisk organisasjon basert på radioamatørmessige forhold, hvor internasjonale lover og regler var grunnleggende.

De interesserte dannet et interimsstyre og søkte opptak som gruppe innenfor Norsk Radio Rele Liga som var dannet i 1928, og fikk den betegnelse som overskriften viser.

Gruppen tar sikte på at 60-årsjubileet skal markeres med en festlig sammenkomst medio september, og henstiller til medlemmene å støtte opp om arrangementet. Nærmere opplysninger om dette vil bli gitt på gruppens møter når tiden for jubileet nærmer seg.

LA9MB Egil er oppnevnt som koordinator for markeringen av jubileet.

73 de LA9MB - Egil Steen

Den kommersielle morsen er død

31.januar 1999 var den siste dagen som internasjonale telekonvensjoner satte krav om at betjeningen av telekommunikasjonsutstyret på skip over en viss størrelse skulle ha morsekompetanse. Så etter 155 års tjeneste, pensjoneres all morsekommunikasjon til sjøs.

Samuel Finley Breese Morse (1791-1872) er kjent som morsens far, men i virkeligheten var han den første som satte sammen andres deloppfinnelser, - og ordnet den tekniske løsningen som skulle til. Morse var mer kjent som kunstner enn oppfinner, og tjente godt på sine malerier.

24.mai 1844 ble det første telegram sendt, mens morsealfabetet ble oppfunnet allerede i 1838. Det var et annet morsealfabet den gangen, spesielt C, R, Y og Z som bestod kun av prikker og opphold, og strekene generelt hadde tre ulike lengder. I 1851 ble det standardisert til det vi kjenner i dag, og sidenetter har det kommet til tillegg og nasjonale varianter.

Morsen ble jo benyttet først og fremst for sjøsikkerhetens skyld, og er i dag erstattet av systemet GMDSS, Global Maritime Distress and Safety System, som er et satellittsystem som forenkler nødprosedyren til et trykk på en tast.

(TNX til LA3EI for bakgrunnsinfo.)

LA7Q DX-Cluster og Mailboks

DX-Clusteret er i hovedsak for å formidle dx-spot, propagasjonsvarsler og QSL-tjeneste. Vi har før tatt for oss dette med å sende og motta dx-spot, så vi tar nå opp de tjenester Mailboksen på LA7Q har.

Til Mailboksen sender vi vanlige meldinger til andre brukere som er logget opp på clusteret, på samme måte som på en vanlig BBS-Mailboks. Kommandoen er SP "Callsign" for å påbegynne en melding. Så blir du bedt om å skrive en tittel, og etter det, så er det bare å skrive i vei. Vi avslutter ett slikt brev med CTRL Z eller /EX.

Mottakeren av dette brevet får beskjed ved oppkobling til clusteret om at det er en ny mail til ham, og hvordan den leses ut. Vanligvis så taster man R # (eks. R 243) så kommer brevet ut på skjermen.

Denne Mailboksen er veldig grei å bruke internt på clusteret, men skal man begynne å sende sp-mailer utover LA7Q, da bør man gå over til LA2T BBS, som har en helt annen forwardingsprotokoll enn hva ett DX-Cluster har.

Den viktigste oppgaven som Mailboksen på Clusteret har, er å formidle ferske DX-Bulletiner. Disse blir lastet ned fra Internet og lagt inn umiddelbart etter at de er mottatt. Bulletinene blir lagt inn med kommandoen: SB TRD og så tittel på Bullen.

Grunnen til at den adresseres til TRD er at den da ikke går videre til andre Cluster, altså bare en bonus til brukerne på LA7Q.

For å finne disse DX-Bulletinene er kommandoen L for å liste nye, eller kommandoen LL 5 for å liste de siste 5 bulletinene som er lagt inn.

Ser man en bulletin som man har lyst til

å lese er kommandoen R # (Read nummer), på samme måte som med private meldinger til deg.

Det som er det store med disse bulletinene er at der varsles det om DX-ekspedisjoner, når og hvor de er QRV, QSL adresser osv, og andre opplysninger direkte knyttet til de ulike DX-ekspedisjonene.

Det er også en egen bulletin som varsler propagasjon, og som da gir deg en indikasjon om når det er best forhold på for eksempel 10 meter eller 40 meter.

Dette med å finne QSL-adresser og QSL-managere til den enkelte stasjon, kan være et sant mareritt, men LA7Q har en egen database med over 50.000 adresser.

Kommandoen for å hente info fra QSL-basen er for eksempel.: SH/QSL A71CW osv. Da kommer det en liste over hvor QSL skal sendes til for A71CW. I mange tilfeller kan flere ha operert fra samme signatur, og da ligger det inne i databasen flere alternativer.

LA3WAA/Tor på weekend-tur?

tive QSL-info alt etter hvilket tidspunktet som stasjonen ble kjørt.

For eksempel, om du skriver: SH/QSL 3V8BB vil du få opp en liste med alternativer, bl.a denne:

3V8BB VIA DL2OBF (22.-29. NOV.1995). Det betyr at dersom du kjørte 3V8BB i perioden 22.-29. november 1995, skal QSL gå via DL2OBF.

Denne databasen kan oppdateres av brukerne slik at den hele tiden er ajour. Kommandoen for dette er: UPD/QSL ZL9CI og så trykke ENTER, så skriver du inn hvor QSL skal sendes til, og avslutter med CTRL Z - hvor du får kvittering på at databasen er

oppdatert.

I tillegg til alt dette har vi også hele Callboka med adresser. Disse adressene får du ut med kommandoen: SH/BUCK (Callsign) som så gir deg fullt navn og adresse på den du leter etter.

Jeg tror jeg kan påstå at av 100 QSL-adresser vil du finne 99 av dem på Clusteret på LA7Q, og er det bare en igjen, ja så klarer vi den oxo!!!!

73 es gd dx!!!

LA3WAA/Tor, Sysop LA7Q

Generalforsamling 1999 i Trondheimsgruppen av NRRL, LA2T Lialøkken Skole, 26. januar 1999, kl. 19.00

Generalforsamlingen ble åpnet av formannen LA4YW, Liv. Det møtte 27 medlemmer.

1. Fullmakter:

Det var ikke kommet noen fullmakter til Styret fra medlemmene i forbindelse med stemmegivningen.

2. Ordstyrer og referent:

Til møteleder ble valgt LA7JBA, Rolf. LA6JJA, Arne Petter, ble valgt til referent.

3. Årsberetning og regnskap:

Ordstyrer leste Styrets årsrapport for 1998. LA4YW kommenterte at hun hadde

glemt å nevne at det ved ett av møtene hadde vært besøk fra Inn-Trøndelagsgruppen. For øvrig var det ingen kommentarer til Årsrapporten. Ordstyrer takket LA4YW for hennes innsats som formann gjennom året som var gått.

I forbindelse med gjennomgang av gruppens beholdning i lager/radioshack kommenterte LA3WAA, Tor, at det i stedet for den sist oppførte Versatower m/klatrevern skulle stå 1 stk. gittermast. For øvrig var det ingen kommentarer til de andre årsrapportene.

Kassereren, LA9TK, Sverre, gikk gjennom regnskapet og kommenterte innholdet i en del av postene. Det var et positivt

driftsresultat for 1998 på kr. 12.959,09. Revisor, LA1NC, Knut, hadde ingen kommentarer til regnskapet som var framlagt for Generalforsamlingen ut over at han hadde revidert og funnet det i orden.

4. Innkomne forslag:

Det eneste innkomne forslag var Styrets forslag om å foreta en del endringer av titler til styremedlemmene. Forslaget ble godkjent med akklamasjon og følgende titler gjelder for driftsåret 1999:

- Leder** (tidl. Formann),
- Nestleder** (tidl. Nestformann),
- Sekretær** (uendret),
- Kasserer** (uendret),
- Styremedlem** (uendret),
- Varamedlem** (tidl. Varamann).

5. Kontingent for 1999:

Styrets forslag om å ikke å øke kontingenten ble vedtatt. Kontingenten for 1999 er kr. 250,00.

6. Valg:

Det ble ikke framsatt forslag til andre kandidater enn det som valgkomiteen hadde foreslått.

Den nye lederen, LB1BC, Torstein, ble valgt med akklamasjon. På bakgrunn av skriftlig avstemning ble det følgende resultat hvor to stemmesedler måtte forkastes.

Styremedlemmer:

- LA9TK, Sverre, (23), LA4IC, Wilhelm, (22), LA6JJA, Arne Petter, (14)

Varamenn:

- LA7ZH, Sverre, (12), LA6CIA, Odd, (4)

Etter at Generalforsamlingen var ferdig takket LA3WAA på vegne av styret den avtroppende lederen LA4YW for hennes utrettelige og iherdige innsats i løpet av det

året hun hadde fungert som leder.

Etter en kort avskjedstale overlot LA4YW møteklubben til den nyvalgte lederen LB1BC. I en kort introduksjonstale ga han uttrykk for noen av de tankene han var opptatt av og som han mente var viktig å gripe fatt i for det nye styret.

Det konstituerende styremøtet ble satt til tirsdag 2. februar 1999 kl. 1800 på Lialøkken skole.

Underveis i Generalforsamlingen ble det som sedvanlig servert kaffe og kaffebrød.

Trondheim 26-01-1999

LA6JJA, Arne Petter Brede

Referent

PALESTINA NYTT DXCC

ARRL melder 3. februar 1999 at ITU pr. 1. februar 1999 har gitt prefikset E4 til Palestina. Dermed vil Palestina bli nytt land for DXCC med gyldighet fra 1. oktober 1999.

Kontakter med Palestina etter 1. februar 1999 vil være gyldige for det nye DXCC-landet. Kontakter med det strøkne DXCC-landet Palestina før 30.juni 1968 vil ikke være gyldige for det nye DXCC-landet Palestina etter de nye DXCC-regler.

**NRRL FORMIDLER IKKE QSL-KORT TIL
FØLGENDE LAND, DA DET IKKE EKSISTERER
QSL-BYRÅER/OFFISIELLE ADRESSER HER:**

A5	Bhutan	XV-3W	Vietnam
A6	United Arab Emirates	XW	Laos
D2	Angola	XY-XZ	Myanmar
D6	State of Comoros	YA	Afganistan
E3	Eritrea	ZD7	St. Helena
H5	Rep. of Bophuthatswana	ZD9	Tristan da Cunha, Gough Island
HZ-7Z	Saudi-Arabia	3C	Ekv. Guinea
P5	Nord-Korea	3V	Tunis
S4	Siskei	3X	Guinea
S7	Seychellene	4W	Yemen
S9	Sao Tome & Principe	5A	Libya
TJ	Cameroon	5H1/5H3	Tanzania
TL	Central African Rep.	5R	Madagaskar
TT	Chad	5U	Niger
TY	Benin	5X	Uganda
TZ	Mali	6T/6U	Sudan
T2	Tuvalu	7O	Syd-Yemen
T3	Kiribati	8Q	Maldivene
T5/6O	Somalia	9N	Nepal
VR	Pitcairn	9Q	Zaire
V4	St. Kitts - Nevis, Leeward Island	9U	Burundi
V6	Mikronesia	9X	Rwanda
XT	Burkina-Faso		
XU	Cambodia		

73 de LA8CD - Johan

Nye Russiske Prefikser

<u>c/s-serie</u>	<u>prefiks</u>	<u>land</u>	<u>tidl.prefix</u>
EKA-EKZ	EK	Armenia	UG
EMA-EOZ			
URA-UZZ	EO,US,UT,UX,UY		
		Ukraina	UB,UT,UY
ERA-ERZ	ER	Moldavia	UO
ESA-ESZ	ES	Estland	UR1,2
EUA-EWZ	EV	Belarus	UC
EXA-EXZ	EX	Kirgistan	UM

EYA-EYZ	EY	Tajikistan	UJ
EZA-EZZ	EZ	Turkmenistan	UH
LYA-LYZ	LY	Litauen	UQ1,2
RAA-RZZ			
UAA-UIZ	RA,UA	Russland	RA,UA
UJA-UMA	UM	Uzbekistan	UI
UNA-UQZ	UN	Kazakhstan	UL
YLA-YLZ	YL	Latvia	UP1,2
4JA-4KZ	4J,4K	Azerbajjan	UD
4LA-4LZ	4L	Georgia	UF
R1F	R1FJL	Fr. Josef Land	4K2

• • • •

MINNEPLATE: Lørdag avduket Håkon Sørbye minneplaten i Bymarka, med blant annet hans egen navn på. Det er radioamatører i Trondheim som på denne måten vil hedre NTH-studentenes innsats under 2. Verdenskrig.

Foto: INGRID SKJØTSKIFT

Hedret for krigsinnsats

INGRID SKJØTSKIFT

Fra Bymarka sendte de meldinger til England om tungtvannproduksjon, om tyske troppeforflytninger, båttrafikk og andre ting som var viktige for de allierte. Denne helgen fikk NTH-studentene bak radiostasjonen «Skylark-B» sin egen minneplate i bergveggen over stasjonen.

Håkon Sørbye overlevde, i motsetning til flere av sine kamerater. Høsten 1941 ble stasjonen pellet inn av tyskerne, og flere ble arrestert. Fem i gruppen rundt radiostasjonen døde i tysk fangenskap i Natzweiler og Dresden.

Lørdag kunne Sørbye avduke minneplaketten, som Trondheimsgruppen av Norsk Radio Reim Liga har tatt initiativ til. Tre kvarters gange fra bommen i Tommerdalen er stedet de viktige meldingene ble sendt fra, fra januar 1941.

Stedet er valgt ut i fra terrenget. Bergveggen bak skjermet signalene slik at de ikke nådde byen, mens det er fri sikt mot sørvest, sier Sørbye. Treet hvor de hengt opp reflektoren, er råtnet ned, men ellers er

steinmura som den var.

Det var Erik Welle Strand som tok initiativet til gruppen, etter at han på dramatisk vis hadde tatt seg over til England. Der ble han opplært av Secret Intelligent Service. I september 1940 var han tilbake i Trondheim, og kom blant annet i kontakt med Håkon Sørbye, og andre NTH-studenter som gikk på elektrolinjen.

Sørbye tror opplysninger om tungtvannproduksjonen på Rjukan var blant de aller viktigste opplysningene som ble sendt fra Bymarka.

«Vi fikk spørsmål om vi ikke kunne skaffe opplysninger om dette. Men vi var motvillige, og trodde dette var mer industrispionasje enn opplysninger av betydning for krigen. Da fikk vi beskjed om at opplysningene var av største betydning for utfallet av krigen. Det var sterke ord, og via professor Tronstad på Høy-skolen, fikk vi skaffet det de ville ha. Etterpå har vi jo skjnt at dette var viktig, fremholder Sørbye.

Minneplaten viser navnene på telegrafistene Håkon Sørbye, Bjørn A. Rørholt, Einar Johansen, Bård Gunnar Hjelde og Olav Skele.

De som vil se minneplaten og stedet det ble telegraferte fra, kan kjøre til bommen i Tommerdalen, hvor det henger kart med videre anvisning.

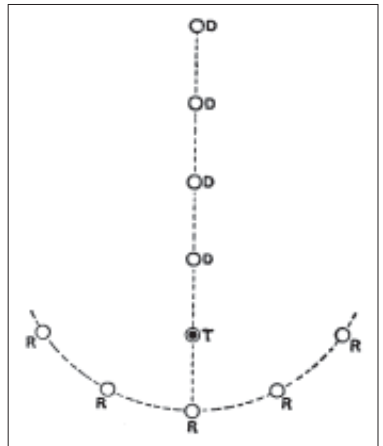
Den første beamantennen

Denne omtalen av patentet på Yagi-antennen sto i et engelsk blad i 1920-årene. (Oversatt av: LA2AD/Halvard.)

RETNINGSENTENNER

(No. 263.753.) Convention date (Japan): December 29th 1925.

Retningsbestemt sending og mottaking blir oppnådd ved hjelp av en antennekombinasjon av reflektorer og «direktorer». Som vist i et plan i figuren, er det bak en energisert, utstrålende antenne T plassert en rekke ledere R som er avstemt til en frekvens lik, eller lavere enn signalbølgen. De virker derfor som reflektorer. En annen rekke ledere merket D er plassert langs den ønskede vei for bølgeforplantningen. Disse er avstemt til en frekvens høyere enn signalbølgen, og er hevdet å virke kollektivt som bølgeleder eller kanal for den utstrålte energi. Fasen til strømmen som induseres av senderen T i lederne D ligger foran, mens strømmen i lederne R ligger etter den induserte spenning. Dette hevdes å være årsaken til at lederne D og R virker som henholdsvis «direktorer» og reflektorer. Patent er utstedt til Hidetsugu Yagi.

Retnings-utstråler med reflektor og «direktor» elementer. (No. 263.753.)

QST-SENDINGEN FRA LA2T

Dette er et meget populært tiltak som Trondheimsgruppen skal ha STOR honnør for.

En innsjekk på rundt 40 hams hver søndag kveld, bekrefter dette. Og dette til tross for at utsendelsen på R3 ikke dekker alle som hører til i regionen.

Noen mottar riktignok signalene lesbart, men kommer ikke igjennom. Noen LYTTET også på R1 som retransmitter sendingen. Så totalantallet som lytter, er nok en del større enn de som sjekker inn.

Fosengruppen vurderer å ta en lokal innsjekk kl.1955, og så melder QSP-ansvarlig videre inn til LA2T.

Ved minst ett tilfelle ifjor, var R3 QRT, og R6 ble da benyttet. Husker ikke hvor mange som sjekket inn, men at det kom en del nye signaturer i loggen, er helt sikkert. Har også i ettertid hørt

litt "mimring" fra Nord-Vestlandet: Husker du den gangen da vi hørte QST fra LA2T! Det var saker det...

Spørsmålet til Trondheimsgruppen er derfor: Hvorfor brukes ikke gruppens egen repeater R6 til denne sendingen? Den har jo et betydelig større nedslagsfelt enn Stjørdalsrepeateren R3.

En årsak jeg kan tenke meg er at R6 dekker dårligere i selve byen. Hvis sendingen foregikk fra Lialøkken, eller et annet brukbart QTH, kunne sikkert en del med svake signaler lytte på innfrekvens! HI. (Til den dagen får egen lokalrepeater. Da kan en operere på begge bånd samtidig. Se annet innlegg.)

Det kunne vært interessant og fått noen synspunkter på det som her er nevnt. Fra både enkeltamatører og Trondheimsgruppens styre. Vil understreke at for Fosengruppens medlemmer vil det utgjøre liten forskjell!

73 de LA7FW / Tor

MEDLEMSKAP I NRRL

En melding som kom inn på pakkeradio 6. jan. fra OH6PA, belyser et problem som tydeligvis er likt med det vi har også i LA. Det gjelder medlemskap i hovedorganisasjon, så som NRRL, SSA, EDR og SRAL. Eller rettere sagt: De som IKKE er medlemmer.

OH6PA skriver bl.a. /Fritt oversatt v/LA7FW):

En sak som alltid har ergret meg ved QSO med SM stasjoner, er det at når en har QSO med dere, må en alltid spørre dere om dere er medlemmer i SSA. Det er fordi at om jeg sender et QSL til en stasjon som ikke er medlem, så kommer det tilbake med påstemplett teksten:

NOT MEMBER OF SSA.

Vet dere som ikke er medlemmer om at dere forårsaker en hel del kostnader for dem som er medlemmer? Så skal det være noen "svarteliste", så før opp dem som ikke gidder å ta ansvar og være med og understøtte, en forening som

forsøker å støtte vår hobby så godt det lar seg gjøre, i denne kommersialismens tidsvarv.

Det er mange som snylter på andres bekostning, og det synes jeg er dårlig gjort.

PS: I OH har forbundet bekostet en stor del av 9k6bdt stamnett med midler fra medlemskontingenten, fordi at vi har en oppslutning på 95%. Hva er % i SM? Tenk etter dere som "åker snålskjuts". DS. Sitat slutt.

Med siste QSL-kort forsendelse fra NRRL til Fosen-gruppen, var det også kort i retur med stempel som nevnt.

Det var også med en oversikt over gruppens medlemmer som er medlemmer i NRRL, (noen overraskelser!), samt en oppfordring til å verve flere. Til info, så er Fosengruppens statistikk: 86% medlemmer i NRRL.

Vil oppfordre gruppene i Midt-Norge til å kontrollere sine lister, og verve eventuelle "snyltere".

GODT NYTT ÅR!
73 de LA7FW / Tor

INTERNATIONAL LIGHTHOUSE WEEKEND

Ovenfornevnte begrep fikk jeg kjennskap til sommeren 1998. Der er forsøk på å aktivisere flest mulig fyr, fyrskip eller fyrlykter i hele verden, med radioamatører. Og ikke minst sosialt samkvem! Det understrekes at det IKKE er en TEST!

Fosen-gruppen gjorde et hektisk forsøk på å få istand noe i 98, men det kom nok noe brått på de fleste. Vi hadde fått leie et hus på Buholmråsa fyr utenfor Osen. Prisen tilsa at det burde være minst 12 - 15 personer. Vi måtte kansellere, men rapporter som nå har kommet, forteller at 151 fyr i 38 land fra hele kloden deltok. I snitt hadde hvert fyr ca. 700 QSO's.

Årets International Lighthouse Weekend går av stabelen helgen 21 - 22 aug. invitasjon er mottatt på pakkeradio.

Det burde være mulig å aktivisere ett eller flere fyr i Midt-Norge. jeg håper at noen ildsjeler tar initiativ og kan komme sammen snarest for å vurdere og planlegge denne helga. Det er forhåndspåmelding for å kunne bli med på listene som blir distribuert. Fosen-gruppen har utpekt LA9IX Arne, som vår kontaktperson.

Det er jo "fullt av" fyr i vårt område. Noen ligger til havs, og noen er landfast. En kunne jo velge noe som er lett tilgjengelig første gang. Hovedsaken må jo være å treffes og ha det gøy. Gjerne som en familietur! Ytterligere info i AR 6/98 side 27, og via: gm4suc@compuserve.com

Påmelding til OZ7DAL, DK-8400 Ebeltoft, Danmark.

73 de LA7FW / Tor

LA8CD/Johan og LA1UI/Ottar foran de av fjorårets pokaler som gikk til Trondheimsområdet. Noen tok de også med seg hjem... (Foto LA9GY)

73/33?

I julenummeret 98 av "Bullen", i YL-spalten på side 14, dukket denne hilsen opp, fra LA8SJA - Wenche.

Jeg må tilstå at jeg ristet vantro på hodet. Dette måtte da være skrivefeil. Men tvilen var til stede. Jeg bladde gjennom tenkelig og utenkelig amatørradiolitteratur for å finne ut hva 33 kunne stå for. Spurte også andre lokale hams, men noe fornuftig svar, kunne ingen gi. Kanskje jeg kunne nå flere ved å bruke Packet Radio? Som tenkt, så gjort. Et kort spørsmål til "ALLE i NOR", ble sendt. Det gikk ikke mange timene før det første svaret kom til LA2T BBS. To til, kom også etter hvert.

Da jeg er sikker på at det er flere enn jeg som ikke har skjønt betydningen av dette begrepet 33, tillater jeg meg å referere svarene:

LA0GV:

At first I thought that it was a secret code, then I realized that it was a YL (Bless them), and they tend to say "73 and 88". Therefore. I suspect a simple type error. You might also note that if it should have been read "88", than it was only the left hand part of the two 8's that was missing, which made it appear like "33"!

73 - Alex

LA7UM:

Jeg ser at du har lett litt ang. dette uttrykket 33. Dette fikk meg til å grave litt i en tysk liten grønn bok/hefte: Vademekum

fuer den Funkamateure, fra 1979.

Under avsnittet 2.6 Amateurfunk-Abkuerzungen står på et par sider ramset opp en mengde av de typiske bokstav- og tall "koder".

Tallkodene, sitat:

2 = zu

4 = fuer

33 = freundliche Gruesse

55 = viel Erfolg

73 = beste Gruesse

88 = Liebe und Kuesse

99 = verschwinde !

33 de LA7UM

PS. Dette er FØRSTE gang JEG har brukt 33, og vil nok fortsette med 73 som jo har den fine symmetriske MORSERYTMEN som utgangspunkt: (--... ..) (Dette til info for evt. nye LC-amatører som evt. helt har droppet morse.)

G0DJT/LA9GG:

Jeg har nå endelig funnet frem min aller første loggbok - utgitt av ARRL en gang på 50-tallet - og kan komme med et svar på bulletinen fra LA7FW. I denne loggen refereres det til en hel liste med "A.R.R.L. NUMBERED RADIOGRAMS". Del tre av denne har overskriften: "Anniversaries (31 - 37)", og her finner man blant annet:

THIRTY THREE (33): Love and best wishes on this your anniversary.

73 de Per

Håper jeg har oppklart denne detaljen. Packet Radio kan brukes til mye!

73 de Tor/LA7FW

LOKAL REPEATER I TRONDHEIM?

Har kastet fram denne ideen om lokal repeater i Trondheim i flere sammenheng. Forståelsen er til dels stor, men det har ikke blitt noe "gjennomslag". HI.

Vil derfor benytte anledningen til å publisere tanken gjennom QSP Trøndelag.

De fleste byer og tettsteder "med respekt for seg selv", har lokal repeater. Der kan man med et lite håndholdt apparat oppnå kontakt mellom gruppemedlemmer, og eventuelt besøkende. Ikke minst med tanke på turister er dette interessant. Tenk på alle store arrangementer i byen, hurtigruta og turistbåter, for å nevne noe. At det er HAM's blant dem, er helt sikkert. Men et fåtall oppnår kontakt med byens amatører. Dette har jeg fått høre igjen andre steder.

Alle dagens repeaterer ligger for langt fra byen. Kontakt med dem oppnåes bare med store effekter, antenner og gode QTH's. Kanskje blir NRRL's generalforsamling lagt til Trondheim igjen? Tenk på alle deltagerne som da stiller opp med håndapparat! UTEN Å FÅ TAK I EN ENESTE REPEATER!! Vel, de har nok mobiltelefon, HI.

Alle VHF-kanaler er i bruk, vil noen si. Nå er det innført 12.5 kHz kanalavstand, men det er ikke heldig med tanke på alle med "gammel kanalisering".

Hva med å slå et slag for aktivisering av 70-cm? Båndet er jo i faresonen, p.g.a. liten aktivitet.

Plassering vurderes bare ut fra de lokale behov. Det burde være flere aktuelle QTH's i, og rundt byen. Faktisk på andre siden av fjorden kan det være mulig. (Munken). I Oslo var jeg med å montere den lokale repeateren på Nesoddtangen. Den gjør fortsatt en god jobb.

Utstyr? Ombygd NMT 450 mobiltelefon kan f.eks. brukes. de første "store" i bag er ypperlig. Bruk 2 antenner, vertikalt separert noen bølgelengder, og filter er ikke nødvendig!

FOSEN-gruppens 70-repeater på Kopparen er bygd og plassert etter ovenfornevnte kriterier. Den har gått helt uten problemer, og dekningsområdet har oversteget forventningene.

Håper Trondheims-gruppen vil diskutere og vurdere forslaget.

Lykke til!

73 de LA7FW / Tor

FAHRENHEIT

I Amatørradio nr.12/97, side 383, er en presentasjon av FAHRENHEIT. Både person, temperatur og konvertering.

Dessverre er det angitt en feil i ett utgangspunkt for temperaturskalaen, og så vidt jeg har fått med meg, er det ikke korrigert i AR.

Feilen er at menneskets kroppstemperatur skal være 100°F. Ikke 96°F, som AR skriver. Det ville gitt oss normaltemperatur på 35.56°C!

Kontroller selv:

$$C^{\circ} = (F^{\circ} - 32) \times 5/9$$

$$F^{\circ} = 9/5 \times C^{\circ} + 32$$

73 de LA7FW / Tor

LA1K - Morse via meteorer

[Fra Adresseavisa, tirsdag 17.11.98]

Stjerneskudd ser de ikke etter, radiogutta går inn i Studentersamfunnet. Når meteorsvermen Leonidene i kveld nærmer seg jorda, sitter de bøyd over radioapparatene og sender kryptiske morsesmeldinger.

Via meteorsvermen som jorden i kveld går inn i, vil radioamatørene være i stand til å sende korte morsesmeldinger til steder hele 2000 kilometer unna. De gjør fordi det er spennende og morsomt. Men metoden har også en matnyttig side. En av radioamatørene, Roald Otnes, skriver hovedoppgaven sin i radio om hvordan radiokommunikasjon via meteorer kan brukes til militære og kommersielle formål.

Som radioamatører liker vi å sende via litt sære metoder. Meteorer er en av dem, fortel-ler Roald Otnes. I går kveld stilte han og de andre radioamatørene inn den flere meter høye antennen på Studentersamfundets tak inn på meteorsvermens.

Det vi ser som stjerneskudd, virker som et speil for radiobølger. Når meteorene brennes opp i atmosfæren, utvikles det så mye varme at molekylene får en elektrisk ladning; de blir ionisert. Det dannes et spor av elektrisk ladning etter meteoren, og de sterkeste sporene er synlige som stjerneskudd. Men for at de skal kunne brukes som speil for radiobølger, trenger de ikke være

LA5NJA - Roald Otnes i shacken på LA1K

PrivatRadio uttrykk i USA

Fant dette i en gammel Reader's Digest Almanac. Det er sjargong og talemåter som brukes på CB (privatradio) i USA, og spesielt mellom langtransport-sjåførene. Du hører det av og til på amerikanske filmer, bl.a. i moderne westernfilmer også.

LA2AD/Halvard (Fra QSO nr.1-88)

advertising (kunngjøring) - politibil med blinkende lys
back door (bakdør) - siste trailer i kolonnen kjører sammen
backslide or backstroke (falle fra) - tilbaketur
bagging (ha i sekk) - stopp av politi ved overskridelse av fartsgrensen
barn (låve, løe) - garasje
bear (bjørn) - politimann
bear cage or cave (bjørnebur eller hule) - politistasjon

bear in the air or sky (bjørn i luften eller på himmelen) - politifly
blinkin' winkin' (blinkende vinkende) - skolebuss
blood box (blod boks) - ambulanse
boogie man (danse mann) - statspoliti
bootlegger (smugler) - operatør uten lisens eller en som bruker falsk kallesignal
bottle popper (brusrister) - trailer med drikk
boulevard (bred gate) - hovedvei, motorvei
box (boks) - CB radio sett

så sterke, forklarer Otnes.

Når radiobølgene møter sporet etter meteoren, reflekteres de ned på jorden igjen - der mottakeren sitter.

Men et meteorspor varer bare fra et halvt sekund til maksimalt 20 sekunder.

- Derfor må vi sende veldig korte meldinger, veldig hurtig. Vi sender den samme meldingen flere ganger etter hverandre, og satser på at det er nok meteorer der ute til at mottakeren i den andre enden får nok bruddstykker av meldingen til at han klarer å sette den sammen. Er vi heldige, greier vi å treffe slik at vi får reflektert hele meldingen på en enkelt meteor.

Planen er å sende meldinger til radioamatører flere steder i Europa. Men metoden tillater ingen lange diskusjoner om vær og

vind. Hele meldingen består av to kallesignal, vårt og mottakerens. De er på mellom fire til seks morsetegn. Etterpå får vi en såkalt rapport om hvordan meldingen er mottatt. Den består av to tall.

- For oss er det spenningen ved å utforske metoden som er viktigst. Vi sender på VHF, på frekvensen 144 Mhz. I hovedoppgaven min skriver jeg også om radiokommunikasjon via meteorer. Men metoden baserer seg ikke på meteorsvermer, og vi bruker ikke morse. Meteorer kommer såpass ofte inn i vår atmosfære at det går an å bruke dem som kommunikasjonskanal for helt enkle digitale meldinger. Fordelen er at metoden er uavhengig av både infra-strukturen og satellitter, sier Roald Otnes.

Adresseavisen

- brown paper bag** (brun papirpose) - sivil politibil
- bubble trouble** (boblevansker) - dekk problem
- bullet lane** (skuddlinje) - passerende smal vei
- camera** (fotoapparat) - politiradar
- chicken coop** (kylling-bur) - vektstasjon
- chicken inspector** (kylling inspektør) - vektstasjons inspektør
- Christmas card** (julekort) - fartsbot forelegg
- clean** (ren) - ingen politi i sikte
- clear** (klart/ferdig) - melding mottatt
- coke stop** (cola stopp) - hvile-rom
- come again** (kom igjen) - svar meg
- Coupon** (billett) - fartsbot forelegg
- dead pedal** (død pedal) - et tregt kjøretøy
- double nickel** (dobbel fem-cent) - 55 miles pr. time; fartsgrense
- draggin' wagon** (trekk-vogn) - vrak; slepe-trailer
- dummy** (statist) - tom politibil
- ears** (ører) - CB radio
- eyeball** (øye-eplet) - å møtes personlig
- fat lead** (fet blylodd) - overvektig trailer
- fix** (fastsette) - sted
- flag waver** (flagg-vifter) - vei-reparatør
- fluff stuff** (dunaktig ting) - snø
- front door** (hoved-dør) - første trailer i kolonnen
- go juice** (kjøresaft) - bensin
- go-go girls** (gledespiker) - griser eller dyr på vei til markeds plass
- haircut palace** (hårklipp palass) - bro eller overgang med liten klaring
- handle** (fører) - slengnavn brukt på lufta
- hole in the wall** (hull i veggen) - tunnel
- honey wagon** (honning vogn) - øl-trailer
- hot stuff** (varm ting) - kaffe
- kiddie car** (barnebil) - skolebuss
- landline** (landlinje) - telefon
- Mayday** - nødsignal
- meat wagon** (kjøttvogn) - ambulanse
- motion lotion** (rørslevæske) bensin
- nightcrawlers** (nattkryp) - mange politi i området
- out** (ut) - slutt på samtalen
- over** (over) - det er din tur til å snakke
- picture box** (bilde sett) - radar sett
- pigeon** (due) - kjøretøy stoppet pga. farten
- piggy bank** (grise bank) - avgiftstasjon
- plain brown wrapper** (fint brunt papir) - sivil politibil
- reefer** (pjekkert) - trailer som kjølebil
- road jockey** (vei rytter) - trailer sjåfør
- roger** (Roger) - meldingen mottatt
- salt shaker** (salt-rister) - trailer med slagg
- shanty shaker** (brakke rister) - sjåfør i campingbil
- skating rink** (skøytebane) - glatt vei
- smoke report** (røyksignal) - sted med politi
- smokey** (røyker) - politi
- snake den** (slangehule) - brannstasjon
- stand by** - vent
- stepped on** (tråkket på) - bli forstyrret
- thermos bottle** (termosflaske) - tankbil
- Tijuana taxi** - politibil med blinkende lys
- trading stamps** (handels frimerke) - penger; kontanter
- twister** (en som snor) - trafikkmaskin / motorveivkjørsel
- water hole** (vannhull) - trailer stopp
- Willy Weaver** - full sjåfør
- window washer** (vindusvasker) - regn
- X-ray machine** (røntgen maskin) - politiradar
- XYL** - CB'ens kone
- YL** - ungdomme
- 10-4** - OK
- 10-9** - gjenta
- 10-10** - negativ
- 10-12** - vent
- 10-18** - presserende
- 10-30** - fare
- 10-33** - hjelp trengs hurtig
- 73** - avslutning og beste hilsner
- 88's** - kyss og kjærlighet

Det ER en forskjell!

Øvrige tillitsverv i Trondheimsgruppen

Revisor	Knut Aasen, LA1NC Egil Steen, LA9MB
Valgkomite	Jan-Inge Jenssen, LA5HIA Aage Storsveen, LA4AAA Liv Johansen, LA4YW
QSL Manager	Johan Brobakk, LA8CD
LA5LG's Hjelpesfond	Egil Steen, LA9MB
Repeaterkomite	Ottar Mosseby, LA1UI Jan-Inge Jenssen, LA5HIA Knut Bersås, LA9QFA Kjell Økvik, LA2UHA Stein Olav Lund, LA9QV
Tilknyttet Rep-komite	Karl Georg Schjetne, LA8GE som sysop LA2T, Tor Pettersen, LA3WAA som sysop LA7Q
Sambandskomite	Egil Steen, LA9MB Rolf Krog, LA7JBA
Museumskomite	Jørgen Fastner, LA7RGA Stein Olav Lund, LA9QV
QSL/Diplomkomite	Johan Brobakk, LA8CD Bjørn Digre, LA9IY Tor Pettersen, LA3WAA Johnny Johansen, LA5IIA Aage Storsveen, LA4AAA Lars Hedemark, LA2OKA
Satellittkomite	Wilhelm Dahl, LA4IC Bjørn Digre, LA9IY Jan-Inge Jenssen, LA5HIA Jahn Idar Sterten, LC8AAT Kristian Nilsen, LC8FAT
Bibliotekar	Odd Solberg, LA3MJA
LA2T Hjemmeside	Torfinn Horn, LA4OFA
Redaktør QSP Tr.lag	Liv Johansen, LA4YW
Jubileumskoordinator	Egil Steen, LA9MB